

Forskrift om fredning av Gamle Vossebanen, Tunestveit (km 459,48) – Midttun (km 480,9), Bergen kommune

Dato	
Departement	Klima- og miljødepartementet
Avd/dir	Riksantikvaren
Publisert	
Ikrafttredelse	
Sist endret	
Endrer	
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1978-06-09-50-§15 , LOV-1978-06-09-50-§22a , FOR-1979-02-09-8785-§12
Kunngjort	
Rettet	
Korttittel	Forskrift om Gamle Vossebanen

Hjemmel: Fastsatt av Riksantikvaren med hjemmel i [lov 9. juni 1978 nr. 50](#) om kulturminner [§ 22a](#), jf. [§ 15](#) og forskrift [9. februar 1979 nr. 8785](#) om faglig ansvarsfordeling mv. etter [kulturminneloven § 12](#) nr. 1.

§ 1 Formålet med fredning

Formålet med fredningen av Gamle Vossebanen er å sikre og bevare dens jernbanetekniske karakteristika og hovedpreg. Fredningen skal ivareta jernbanestrekningens infrastruktur med stasjoner, holdeplasser, plattformer, gjerder, telefon-/telegraflinje i luftstrek, bygninger og innretninger for lasting, lossing, drift og vedlikehold, mv.

Fredningen av bygningene skal sikre enkeltbygningenes arkitektur, utforming og eventuelle tilføyelser. Videre skal fredningen sikre bygningenes innbyrdes sammenheng og kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.

Gamle Vossebanen fredes som en representant for NSBs jernbane i et vestnorsk fjordlandskap hvor også dampbåttrafikken og postveiene inngikk i samferdselsstrukturen. Ved fredningen av Gamle Vossebanen sikres en jernbane som viser infrastruktur og trasévalg både fra tiden som smalsporet og normalsporet jernbane og hvor samspillet mellom vestnorsk fjordlandskap og ingeniørkunst er flettet sammen på en unik måte.

§ 2 Omfang

Fredningen omfatter de deler av Gamle Vossebanen som er i statlig eie ved Jernbaneverket. Banen med anlegg ligger i sin helhet i Bergen kommune i Hordaland fylke. Fredningen omfatter selve jernbanelegemet med:

- a) underbygning
- b) overbygning
- c) planoverganger
- d) vannforsyning og rester etter vannstendere
- e) sikringsanlegg
- f) svingskive
- g) tunneler, broer og kulverter
- h) stikkrenner
- i) plattformer
- j) rester etter telefon-/telegraflinje i luftstrek
- k) gjerder, grunder og porter
- l) skilt
- m) fyllinger og forstøtningsmurer
- n) faste installasjoner tilknyttet jernbanedriften innenfor jernbanegjerdene/eiendomsgrensene.

I tillegg omfattes de bygninger og strukturer på strekningen som fremgår av den vedlagte bygnings- og objektslisten. Fredningen omfatter bygningenes eksteriør, herunder hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor mv..

Fredningen avgrenses til strekningen fra Tunestveit (km 459,48) til Gamle Vossebanens endepunkt på Midttun (km 480,9). For øvrig vises det til vedlagte kart.

§ 3 Fredningsbestemmelser

Bestemmelsene gjelder i tillegg til kulturminnelovens generelle bestemmelser om vedtaksfredete anlegg fra nyere tid.

1. Det er ikke tillatt å fjerne eller skade jernbanestrekningen, byggverkene, anleggene eller deler av dem.
2. Ombygging og utskifting av elementer som inngår i fredningen, eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold er ikke tillatt. Unntatt fra dette er ombygging og utskifting av hensyn til jernbanedrift og sikkerhet, samt eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 4 og 5 og 6.
3. Vedlikehold og istandsetting skal skje med materialer og metoder tilpasset jernbanestrekningenes egenart og på en måte som ikke reduserer verneverdiene.

4. Nødvendige tiltak i forbindelse med jernbanedrift kan gjennomføres etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten. Det samme gjelder etablering av krysningspunkt som er nødvendige av hensyn til veisikkerhet, jord- og skogbruksdriften i området eller andre viktige samfunnsinteresser, forutsatt at banelegemet ikke blir fjernet eller vesentlig skadet.
5. Tiltak i forbindelse med sikkerhet kan gjennomføres etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten. Det skal gis dispensasjon for ombygging og utskifting dersom dette er nødvendig av hensyn til sikkerheten. I slike tilfeller skal det så langt det er mulig tas hensyn til kulturminnenes verneverdi.
6. Tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og/eller konstruksjoner kan gjennomføres dersom de kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.
7. Tiltak som i eventuelle nødssituasjoner må gjøres av sikkerhetshensyn, kan gjennomføres uten dispensasjon. I slike situasjoner skal det, så langt det er mulig, tas hensyn til kulturminnenes verneverdi. Eventuelle tiltak skal umiddelbart meddeles fylkeskommunen og Riksantikvaren.

§ 4 Dispensasjon

Forvaltningsmyndigheten, jf. § 7, kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i kulturminnet.

Ved avgjørelsen av hva som utgjør særlige tilfelle skal det legges vekt på i hvilken grad tiltaket er nødvendig av hensyn til formålet med fredningen.

I vurderingen av hva som utgjør særlige tilfelle kan det også legges vekt på tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning, som for eksempel hensyn til sikkerhet og andre forhold av vesentlig betydning.

§ 5 Forvaltningsplan

Eier skal utarbeide en forvaltningsplan som beskriver hvordan fredningen skal følges opp i praksis. Forvaltningsplanen skal forelegges Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt.

§ 6 Avhending

Forskriften gjelder selv om deler av eller hele byggverk og anlegg som er fredet, går ut av statlig eie.

Eier er ansvarlig for at Riksantikvaren i god tid før overdragelsen underrettes om denne.

§ 7 Myndighet

For byggverk og anlegg i statlig eie er forvaltning av fredningsforskriften lagt til Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt. Dispensasjonsmyndighet etter denne forskriften er overført til fylkeskommunen. For byggverk og anlegg som er gått ut av statlig eie er forvaltning av fredningsforskriften lagt til regional kulturminneforvaltning.

§ 8 Brudd på bestemmelsene

Overtredelse av § 3 straffes etter [kulturminneloven § 27](#).

For nærmere informasjon om de fredete byggverkene og anleggene vises det til landsverneplanene og vedtaksbrevet av 15.9.2016 som er tilgjengelig på Riksantikvarens hjemmeside: <http://www.riksantikvaren.no>. Landsverneplanene er ikke en del av forskriften.